

PROTOKÓŁ NR 11 / 25
z posiedzenia Komisji Rozwoju i Promocji Powiatu
z dnia 17 marca 2025 roku

Obecni:

Członkowie Komisji zgodnie z załączoną do protokołu listą obecności.

Spoza grona Komisji w posiedzeniu uczestniczyli: **Iwona Sikora – Smoleń** Dyrektorka Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Zawierciu, **Izabela Szymczyk** Instruktor Powiatowy Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Zawierciu, **Małgorzata Głęb** Instruktor ds. Sieci Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Zawierciu, **Iwona Kuźniak** Naczelnik Wydziału Promocji Powiatu i Współpracy z NGO Starostwa Powiatowego w Zawierciu.

Porządek posiedzenia:

1. Przyjęcie protokołu z poprzedniego posiedzenia komisji.
2. Funkcjonowanie Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Zawierciu.
3. Zaopiniowanie projektów uchwał Rady Powiatu z dnia 20 marca 2025 roku należących do właściwości Komisji.
4. Sprawy bieżące.

Posiedzenie otworzył Przewodniczący Komisji Rozwoju i Promocji Powiatu **Marek Pałasz**. Powitał wszystkich obecnych jednocześnie podziękował Dyrektorce Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Zawierciu **Iwone Sikora – Smoleń** za umożliwienie zorganizowania posiedzenia w kierowanej przez nią placówce. Na podstawie listy obecności stwierdził dostateczną liczbę radnych do podejmowania prawomocnych uchwał.

Ad.1).

Wobec braku uwag ze strony radnych protokół **Nr 10/25** z dnia 24 lutego 2025 roku w wyniku przeprowadzonego głosowania został **przyjęty jednogłośnie, czyli przy 3 głosach „za”**.

Ad.2).

Instruktor Powiatowy MiPBP w Zawierciu **Izabela Szymczyk** (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Funkcjonowanie Miejskiej Biblioteki Publicznej, która też zajmuje się merytorycznie sprawami bibliotek w powiecie, uważamy za bardzo dobre. Mam tutaj takie wnioski sprawozdawcze na podstawie materiałów wysyłanych do GUS. Liczba czytelników wzrosła o 591 w stosunku do roku 2023. Jeżeli chodzi o biblioteki, w których wzrosła ta liczba czytelników najbardziej, to jest Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna, to jest na plus 630

osób, biblioteka w Łazach 119 czytelników i później kolejno Włodowice plus 36. Wszystko zależy od tego jaka to gmina, gdzie usytuowana jest biblioteka. Biblioteki, które zanotowały spadek, to z kolei jest biblioteka w Żarnowcu, w Szczekocinach, ale to też wynika z inwentaryzacji księgozbioru. Tutaj, jeżeli chodzi o bibliotekę w Szczekocinach, to ten spadek też może wynikać z faktu, iż biblioteka zostaje przeniesiona z piętra na parter i też w tym okresie jest zamknięta, więc siłą rzeczy ta liczba czytelników spada. Spadła, ale nieznacznie liczba czytelników w Irządzach, bo tam w ogóle zostały zmienione godziny pracy. W piątek jest do 19.00 i zgłaszała nam pani bibliotekarka, że dla niej to jest niekorzystne. W tych godzinach, przysłała nam statystyczne orientacyjne godziny, do biblioteki nikt nie przechodzi. Ta biblioteka mieści się w szkole, do 15.00 są czytelnicy, natomiast później to jest zero. (**Grzegorz Piłka** powiedział, że z informacji można wywnioskować, że grupą docelową, która korzysta z biblioteki to grupa dziecięco-młodzieżowa.) Rodzice przyprawiają dzieci. A tam godziny są bardzo różne. Nie w każdy dzień, codziennie inaczej. (**Grzegorz Piłka** dopytał, czy godziny otwarcia biblioteki są narzucone przez gminę Irządze). Są narzucone przez wójta. Jest to jednoosobowa biblioteka. Jeżeli chodzi o piątek, to te godziny są bardzo niekorzystne, bo ona w tym momencie zostaje sama w szkole, już nawet pań sprząających nie ma, nie ma nikogo na ulicy. Troszeczkę niebezpiecznie. (Dyrektorka MiPBP w Zawierciu **Iwona Sikora – Smoleń** dodała, że najbardziej odpowiednie godziny otwarcia to od 8.00 do 16.00.) Już trzy razy są zmieniane godziny, i też taki chaos u czytelników to wprowadza, no bo w sumie nie wiedzą, o której godzinie mogą przyjść. Tam życie toczy się do 14.00, 15.00, później, każdy już jest u siebie w domu. (**Grzegorz Piłka** zaproponował, aby Instruktor Powiatowy, wystąpił do gminy o zmianę godzin w ramach nadzoru nad działalnością biblioteki). Na podstawie zgłoszeń i analiz takich wniosków sprawozdawczych. Ja mogę takie pismo stworzyć.”

Naczelnik Wydziału Promocji Powiatu i Współpracy z NGO **Iwona Kuźniak** (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Może napisać koordynator na bazie analizy jak pracują inne biblioteki i tych danych, jak dużo osób przychodzi, korzysta z tych usług bibliotecznych, żeby wójt po prostu rozważył możliwość zmiany godzin funkcjonowania biblioteki, bo ewidentnie z tego to wynika, żeby też nie poczuł, że jest takie wymuszenie na niego. Tylko na zasadzie takiej, że wynika to z analiz i że może warto byłoby rozważyć, żeby ta biblioteka funkcjonowała do godziny 15.00 szczególnie, że jest zlokalizowana w szkole, to w szkole po godzinie 15.00 nie ma nikogo.”

Jerzy Janoska (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Z drugiej strony trochę dziwne, że wójt, który jest z tamtego terenu, jest gospodarzem, tego nie zauważył, nie widzi tego. Z drugiej strony też taki wniosek, że skoro te godziny tak zostały ustalone, to chyba nie zostały ustalone, żeby tam ktoś siedział bez sensu. Nie chcemy też ingerować w prace gminy. Z drugiej strony to jest tak, to jest biblioteka publiczna, nie szkolna. Także to jasne, że szkoła z tego korzysta, bo ja znam taką sytuację i wiem, że przy szkole zawsze jest lepiej, bo i uczniowie korzystają, ale z drugiej strony jest taka sytuacja, że mieszkańcy w tych godzinach w zasadzie pracują, to jest gmina wiejska. I nawet nie wiem czy taka biblioteka nie lepiej, gdyby była otwarta wieczorową porą. Ja bym bardziej wnioskował, żeby to rozważyć na podstawie właśnie, jak tutaj kolega powiedział, na podstawie takich danych statystycznych, bo dziwię się, że gmina ustala godziny otwarcia biblioteki, nie wiedząc albo specjalnie, żeby tam nikt nie chodził.”

Naczelnik Wydziału Promocji Powiatu i Współpracy z NGO **Iwona Kuźniak** (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Możemy założyć, że po prostu wójt chciał przetestować, bo może miał wcześniej jakieś wnioski mieszkańców.”

Instruktor Powiatowy MiPBP w Zawierciu **Izabela Szymczyk** (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Ja mam jeszcze taką propozycję, jakby właśnie bibliotekarka z tamtej biblioteki, taką ankietę wśród czytelników sporządziła i zorientowała się, jak oni widzą te godziny.”

Grzegorz Pilka (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Myślę, że najbardziej kompetentna jest pani koordynator która zajmuje się koordynacją tych bibliotek i bezpośrednio ma materiał analityczny i może z taką informacją wstąpi do wójta, żeby rozważyć jednak zmianę tych godzin, żeby one były efektywne.”

Tadeusz Czop (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Nie wiem, czy to ma związek, ale w tej chwili w Irządzach jest budowany dom kultury, obok gminy. Może pan wójt ma jakiś plan działania w takim zakresie. Nie znam szczegółów, ale to dosyć duży budynek. Rzeczywiście niech wójt tam decyduje.”

Jerzy Janoska (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Mam trochę taki dylemat, że wójt widzi statystyki, ale utrzymuje te godziny. Nie chcemy mu narzucać, bo wójt może powiedzieć, co oni wiedzą o moje miejscowości, ja tutaj jestem gospodarzem i tu chyba trochę racji jest, ale z drugiej strony, popieram ten postulat, żeby jednak koordynator, który jest od tego, żeby może w formie tak jak gdyby sugestii, może w formie zapytania wystąpić z zapytaniem czy te godziny są dobrze, efektywnie wykorzystane przez tą osobę zatrudnioną.”

Instruktor Powiatowy MiPBP w Zawierciu **Izabela Szymczyk** zobowiązała się do wysłania pisma do gminy Irządze wraz z danymi statystycznymi.

Instruktor Powiatowy MiPBP w Zawierciu **Izabela Szymczyk** (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Jeżeli chodzi o osoby zarejestrowane w bibliotekach w całym powiecie, to najwięcej jest osób pracujących. Tutaj jest wzrost o 351 osób, emeryci renciści, wzrost o 262 osoby. Jeżeli chodzi o zbiory biblioteczne, to księgozbiór we wszystkich bibliotekach w powiecie na koniec 2024 roku wyniósł 472 843. Zbiory specjalne 3 476, audiobook 2 986. Księgozbiór zmniejszył się o 10 069, ale wynika to z potrzeby takiej sukcesywnej melioracji księgozbioru, usuwania egzemplarzy zdezaktualizowanych, zacytanych, czyli po prostu takiej regularnej selekcji księgozbioru. Wzrosła liczba audiobooków o 161 pozycji i tutaj też się cieszymy, że przekonujemy też młodzież, osoby starsze do korzystania z tej formy czytania. Wpływy książek w stosunku do ubiegłego roku wzrosły o 1 464 egzemplarze. Zubytkowano więcej książek niż w roku ubiegłym. Z tej przyczyny też ten księgozbiór łączny uległ zmniejszeniu. Zubytkowano 22 490 egzemplarzy, jest to o 12 347 więcej niż w roku poprzednim. I takie

sukcesywnie przeprowadzane skontrum, czyli taka inwentaryzacja księgozbioru, pozwala nam na stwierdzenie braków, które powstają w bibliotekach. Pozwala to też na porównanie zapisów inwentarzowych ze stanem faktycznych materiałów które mamy. Skontrum przeprowadzamy co 5 lat w szczególnych placówkach. W przygotowaniach do skontrum następuje dogłębna selekcja egzemplarzy. Przed skontrum już wiemy, które książki zubytkujemy i które wycofamy. To jest na podstawie Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z 29 października 2008 roku w sprawie sposobu ewidencji materiałów bibliotecznych. W Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej w Zawierciu przeprowadzono trzy skontra w oddziale dla dzieci w wypożyczalni Centralnej, w Filii nr 8 w Bzowie i aktualnie trwa skontrum Filii nr 2 dla dzieci i młodzieży na ulicy Powstańców Śląskich. Jeżeli chodzi o biblioteki w powiecie, aktualnie też skontrum jest w bibliotece w Ogrodzieńcu. Jeżeli chodzi o wypożyczania książek, to wypożyczania książek na zewnątrz 314 985 i tu jest wzrost o 2 587. Najmniej jest wypożyczeń książek na miejscu, ale liczba wypożyczeń ta wzrosła o 770. Takie są czasy, że każdy woli książkę zabrać ze sobą. Studenci też korzystają z różnych form, książkowych i nieksiążkowych. Oferujemy też dostęp do platformy Empik Go, IBUK Libra. Jeżeli chodzi o wypożyczenie książek na zewnątrz, to w Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy w Łazach wzrost o 3 319 razy. Później jest nasza biblioteka w Zawierciu, Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna, później jest Ogrodzieniec, Pilica, Włodowice, Poręba i Żarnowiec na końcu. Jeżeli chodzi o wypożyczenia książek na zewnątrz, biblioteki, które wypożyczały najmniej, to tutaj są Szczekociny. Szczekociny pojawiają się z racji przenoszenia księgozbioru i tam też będzie taka sytuacja, że część księgozbioru zesłała na parter, a te najmniej wyszukiwane będą też w jednym pomieszczeniu na górze na piętrze. Tutaj też im odejdzie problem, jeżeli chodzi o osoby niepełnosprawne. Natomiast było to kosztem sali, którą stworzyli, ponieważ mieli salę w stylu Montessori, sala z wszelkimi pomocami, tam bardzo dużo imprez dla dzieci się odbywało. I niestety kosztem tej sali musieli zabrać pomieszczenie na poczet biblioteki. Z wypożyczeń czasopism na miejscu skorzystało łącznie w bibliotekach 228 razy, a czasopism łącznie wypożyczono 173 razy. Biblioteki odchodzą od prenumeraty czasopism, w internecie są dostępne, a zresztą ceny czasopism też są bardzo drogie. Zmalała liczba wypożyczeń audiobooków o 378. W 2024 wynosi ono 1 166 wypożyczeń. Spadek zauważalny jest ze względu na korzystanie przez czytelników z kodów Empik Go, które nasza biblioteka też pozyskała z budżetu obywatelskiego z zakupu Legimi i IBUK Libra, z różnych platform, gdzie jest dostęp do różnorodnej literatury. Jeżeli chodzi o działania promujące biblioteki, jeżeli chodzi o takie imprezy, które promują czytelnictwo, które są w kręgu czytelnictwa, to liczba imprez zorganizowanych przez biblioteki zmalała, ale znacznie wzrosła liczba uczestników. Spadek imprez jest o 158, natomiast wzrost liczby użytkowników o 30 411. Jest bardzo duża liczba w tym roku. Najwięcej imprez stacjonarnych zorganizowały biblioteka w Zawierciu 198 imprez - 41 156 uczestników, biblioteka w Porębie 62 imprezy - 21 190 uczestników. I kolejno Szczekociny, Żarnowiec, Pilica. Biblioteki promują swoje działania poprzez takie imprezy niemniej jednak naszym kluczowym zadaniem jest promocja książki, promocja literatury, więc staramy się też zorganizować różnego typu spotkania autorskie. W ubiegłym roku udało nam się zorganizować spotkanie z Igorem Brejdygantem, też w grudniu, Alicją Sinicką. I też staramy się organizować takie bezpłatne spotkania twórców, którzy dopiero zaczynają swoje pierwsze szlify w tym świecie literackim. Współpracujemy też ze sobą na zasadzie takich dobrych praktyk. Nasi uczestnicy, bibliotekarze z naszej biblioteki też dwukrotnie uczestniczyli w szkoleniach zorganizowanych przez bibliotekę w Pilicy, przez bibliotekę w Łazach, wspieramy się, kontaktujemy, czerpiemy wzajemnie od siebie, inspirujemy się. W tego typu imprezach uczestniczymy. Współpracujemy, nie rywalizujemy. Jeszcze, jeżeli chodzi o szkolenia, ważnym aspektem są szkolenia dla bibliotekarzy, ponieważ zmienia się świat, zmieniają się narzędzia, zmienia się odbiorca czytelniczy i

dochodzi też do takiego wypalenia zawodowego. Dzięki wsparciu Starostwa Powiatowego zorganizowałyśmy dwa szkolenia z psychologiem, które miały na celu zapobiec takiemu wypaleniu zawodowym, odnaleźć nowe pokłady energii w sobie. W tym roku również złożyłyśmy wniosek do Ministerstwa Kultury. Czekamy na wyniki. Jeden z wniosków zawiera szkolenia dla kadry powiatu z bibliotek w Zawierciu. Poza tym integrujemy się, jeździmy wspólnie na wycieczki, mamy Powiatowy Dzień Bibliotekarza. Rok temu biblioteka we Włodowicach zorganizowała taki Powiatowy Dzień Bibliotekarza. W tym roku troszeczkę odchodzimy od tej formy takiej hucznej, bo to już taką formę małych, dużych wesel przybrało. I nie ukrywamy, że to są ogromne koszty. W tym roku bardziej standardowo, bardziej tak kameralnie, tak na świeżym powietrzu z prażonkami.”

Instruktor ds. Sieci MiPBP w Zawierciu **Małgorzata Głab** (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Nie mniej uroczyste, tylko mniej kosztowo. Ale też tak jak koleżanka wspomniała, że integrujemy się na wycieczce, już od wielu lat. Teraz organizujemy wycieczkę, na którą zapraszamy bibliotekarzy z całego powiatu zawierciańskiego, jak również czytelników, przyjaciół biblioteki. W tym roku w maju jedziemy do Ołomuńca na cały dzień i wtedy to też możemy wymieniać się doświadczeniami, dzielić się tymi dobrymi praktykami, bo to jest dla nas nieocenione właśnie, że czerpiemy z siebie, nie jesteśmy dla siebie konkurencją, tylko wspieramy się na każdym polu.”

Instruktor Powiatowy MiPBP w Zawierciu **Izabela Szymczyk** (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Wystawy też polecamy sobie nawzajem. Jedna wystawa się rozpoczyna u nas, później ona przechodzi na przykład do Pilicy, do Ogrodzieńca. Wymieniamy się kontaktami, telefonami. (Dyrektorka MiPBP w Zawierciu **Iwona Sikora – Smoleń** dodała, że promowani są lokalni artyści z całego powiatu zawierciańskiego.) Bardzo pręźnie też staramy się współpracować z emerytami, z Uniwersytetem Trzeciego Wieku. Duży problem w powiecie, znaczy duży, jest, jeżeli chodzi o młodzież. Bo młodzież przychodzi tylko po lektury. Jeżeli przyjdą. Staramy się też dla nich zapewnić różne takie atrakcyjne formy działania, żeby ich zachęcić. Z tymi dziećmi w szkole podstawowej nie ma problemów, bo oni jeszcze z rodzicami przychodzą. Natomiast tak 15 lat i w górę, jest problem. I to każda biblioteka się z tym zмага, bo to są już jeszcze nie dorośli, ale czują się jak dorośli. I tutaj też część imprez skierowanych jest pod kątem takiej młodzieży odpornej. Jeżeli chodzi o liczbę łącznie zarejestrowanych w bibliotekach użytkowników bibliotek, to jest 18 335, aktywnie wypożyczających jest 18 068. Bo zarejestrowani a aktywnie wypożyczający to jest różnica. Tutaj pani z Urzędu Statystycznego w Krakowie poinformowała nas, że aktywnie wypożyczający to jest ten kto wypożyczy natomiast jeżeli przyjdzie do biblioteki, odda w danym dniu książkę, to już nie liczy się do danych statystycznych. Musi on po prostu wziąć namacalnie książkę do domu. A to, że wejdzie, odwiedzi, odhaczy wizytę, że oddaje książkę to nie. Myślę, że jeżeli chodzi o dane statystyczne powiatu to jest tyle. Jeżeli chodzi o problemy powiatowe, wiadomo, że pieniądze przydałyby się więcej, jak wszędzie. Ograniczenia lokalowe też pojawiają się. Po prostu przydałby się większy lokal. I też doszła sprawa z Narodowym Programem Rozwoju Czytelnictwa, bo tam są wymagane 26 soboty pracujące. W filiach, w bibliotekach jednoosobowych w powiecie, no taki troszeczkę dyskusyjny problem, tak jak w Irządzach, Żarnowcu też dwie osoby, bo ten dzień, w którym biblioteka czynna jest w sobotę, w tygodniu ta osoba musi odebrać dzień. W jednoosobowych to nie ma sensu. W małych bibliotekach, no to też, w sobotę, to jest cała logistyka, problem z ogrzewaniem. Zobaczymy

jak w tym roku. Pani dyrektor wysyłała opinię do biblioteki jako alternatywę, co możemy zaproponować.”

Dyrektorka MiPBP w Zawierciu **Iwona Sikora – Smoleń** (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Dla tych właśnie takich pojedynczych, bo teraz mówimy, że żeby skorzystać z dofinansowania w ogóle z ministerstwa, to jest jeden podstawowy warunek. Oprócz tego trzeba mieć swój wkład własny. I on jest bardzo wysoki, bo to jest na poziomie 75%. Czyli na przykład w tamtym roku złożyliśmy na 75 000, to był nasz wkład, a dostałyśmy 18 750 złotych od ministra. No i plus te 26 sobót pracujących. To jest ten taki wkład własny, niby dopełniający do tych 75. (Instruktor ds. Sieci MiPBP w Zawierciu **Małgorzata Głąb** dodała, że są trzy grupy dofinansowania, w zależności od stanu zamożności gminy.) No i teraz musimy powiedzieć, że gmina Zawiercie jest bardzo bogata, bo dostajemy niewiele więcej od Łaz, które są troszeczkę mniejsze, natomiast tak jak mówię Łazy mają trochę mniejszy wkład własny, jak nie połowa z tego co my. To jest takie trochę niesprawiedliwe i tak jak mówię jednoosobowe filie biblioteczne chciałyby też skorzystać z tych dofinansowań. Zawsze to jest jakiś środek mieć a nie mieć tam 3 tys. czy 4 tys. na książki. Przy takich jednoosobowych filiach, no to jest dużo. Z mojej strony poszła taka opinia, żeby nie sugerować się zamożnością gmin, tylko ilością właśnie zasugerowanych godzin pracowniczych. Czyli mówimy o tym, że jeżeli ktoś ma 26 godzin, tak jak my, to dajmy nam według proporcji, proporcjonalnie tych pieniędzy, tyle tych środków finansowych, które nam są potrzebne do funkcjonowania naszej biblioteki. A jak na przykład ktoś powie, że chce tylko dwie soboty, to też mu dajmy, bo tak jak mówię, tracą bardzo te najmniejsze biblioteki. A to jakby nie było, to wszystko działa na rozwój czytelnictwa i nie ma czy nas jest 22 osoby czy 1. Każdy z nas robi swoją pracę. Zobaczymy, przede mną w kwietniu spotkanie dyrektorów z Województwa Śląskiego, zobaczymy co wyjdzie. Jest stowarzyszenie dyrektorów i dyrektorek z całej Polski i też piszą petycje właśnie do ministra, żeby tą formę wkładu zmienić. Bo tak jak mówię, to była propozycja z góry, natomiast fizycznie już to wygląda trochę inaczej, tak mówię praktycznie. Tak jak mówię, czasem jest tak, że jest ta pula środków i do tego programu tak naprawdę przystępuje tylko połowę bibliotek. Druga połowa zostaje i robią drugi etap, gdzie ja już na przykład środków finansowych nie mam, a chciałabym też skorzystać. Każdy dyrektor biblioteki spokojnie mógł się wypowiedzieć. Zobaczymy, poczekamy na rezultaty jak to będzie wyglądać.”

Instruktor ds. Sieci MiPBP w Zawierciu **Małgorzata Głąb** (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Kiedys ten wkład własny był dużo mniejszy, ale chyba ministerstwo doszło do wniosku, że będzie jakby poniekąd zmuszać gminy na większy wkład własny, ale to chyba poszło trochę nie bardzo w dobrą stronę, bo niestety te wkłady własne już doszły do bardzo wysokiego poziomu i gminy się wycofują, nie są w stanie dać aż takiego wkładu własnego, żeby pozyskać taką mniejszą kwotę.”

Dyrektorka MiPBP w Zawierciu **Iwona Sikora – Smoleń** (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„No ja powiem tak, w 2023 roku wydaliśmy na książki 60 tys. zł. To mówimy teraz wkład własny plus te właśnie dofinansowania, które pozyskujemy jeszcze. A w tym roku jest przeskok, już było ponad 104 tys. zł. Czyli w ciągu roku 44 tys. zł wydane na książki to jest

dużo. Dlatego ubytujemy też dużo. Wykorzystujemy ten czas, że mamy teraz inwentaryzację, które co 5 lat ustawowo są od nas wymagane. I tak jak mówię, te zacytane książki, te książki, które są już przestarzałe ubytujemy, robimy sobie też miejsce, bo tak naprawdę ludzie przychodzą po nowości. Mnóstwo tych nowości jest zakupywanych i to się cieszy. Ponadto biblioteka Zawiercia działa bardziej cyfrowo, czyli mówimy o tym, że nie tylko można książkę elektronicznie wyszukać na stronie internetowej, ale weszliśmy w system aplikacji Sowa Mobil, czyli teraz nie czekamy na maila tylko przychodzi wiadomość, gdzie można zobaczyć, jest karta, zakupiliśmy teraz nowe czytniki, więc nie trzeba przyjść z tą fiszką tak zwaną, wystarczy mieć telefon i połączone konto i sczytujemy kartę czytelników też z kontem. Nie trzeba mieć trzech na raz można sobie konto powiązać, więc rodzice z tego korzystają, przekazują sobie tylko profil i już mają te książki. Przy okazji pokazują się nowości, które wchodzi. Powiem, że dużym było to zaskoczeniem dla czytelników, ale na plus. (Instruktor Powiatowy MiPBP w Zawierciu **Izabela Szymczyk** dodała, że czytelnicy mogą sami sobie założyć kartę a do biblioteki udać się tylko po podpisanie zobowiązaniem i weryfikacją danych.) To na pewno przyciągnęło czytelników. Co jeszcze. Staramy się być medialni. Oprócz strony internetowej mamy też stronę Facebookową. Niedawno założyliśmy TikToka, bawimy się w śmieszne filmy, odświeżamy, odkurzamy bibliotekę trochę inaczej. Uderzamy bardziej w grupę młodzieży, żeby zachęcić ich, że u nas nie jest, tak jak każdy myśli, nudno tylko jest przyjemnie. W tamtym roku we wrześniu weszły spotkania historyczne, bo przy bibliotece w Zawierciu jest jeszcze Miejska Izba Muzealna w Pałacu Szymańskiego. I tam raz w miesiącu, w każdy pierwszy czwartek mamy spotkania dotyczące miasta Zawiercie i nie tylko. Teraz była cegielnia, było o Pomniku Nieznanego Żołnierza. W kwietniu będziemy wspominać Katyń, Charaków, Miednoje i wszystkie te obozy zagłady, które tutaj były, bo 2025 rok jest rokiem właśnie pamięci bohaterom. Dużo osób otwiera się na Izbę, są czasem pierwszy raz, więc jak przychodzą to też opiekun Izby Muzealnej oprowadza po całej Izbie, nie ma problemu z tym. Co drugi czwartek mamy zorganizowane spotkania poetyckie, one się dzieją w tej sali, która jest tu obok. Są wernisaże, które są połączone zazwyczaj też z literaturą i potem te prace dalej są polecane innym bibliotekom lub sami dyrektorzy przyjeżdżają i umawiają się potem z tymi lokalnymi twórcami. W tym roku już były dwa spotkania autorskie, jedno z panem Leszkiem Wierchowskim, który ma swoją Izbę Muzealną i z panem Andrzejem Mertą, a w kwietniu mamy z panią Mają Opiłką, to też lokalnie twórcy. Pokazujemy naszych poetów, pisarzy, którzy zaczynają. Będziemy mieć w maju niespodziankę dla młodych na tydzień bibliotek, bo mamy dziewczynę, która studiowała, uczyła się w I Liceum Ogólnokształcącym im. S. Żeromskiego i założyła swoje wydawnictwo. Razem ze swoim narzeczonym wydają książki fantastyczne, więc przyjedzie do nas na spotkanie, będzie prelekcja, spotkanie autorskie, właśnie takie typowo pod młodzież właśnie licealną, tak żeby właśnie pobudzić trochę tą młodzież. Muszę pochwalić Izabelę Szymczyk i Małgorzatę Głąb, bo nie powiedziały, że prowadzą lekcje biblioteczne dla młodzieży, nie tylko mówimy teraz o literaturze, ale tak naprawdę o samorozwoju. I te lekcje naprawdę cieszą się bardzo dużym powodzeniem. Tą ofertę oczywiście wymyśliła nasza Izabela Szymczyk. W tamtym roku mieliśmy tych spotkań 13. W tym roku też ruszamy.”

Instruktor Powiatowy MiPBP w Zawierciu **Izabela Szymczyk** (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Ale troszeczkę w takiej innej formie. Część działań będzie polegała na aktywizacji mózgu, czyli będziemy uaktywniać taką uważność, a z drugiej strony będziemy poznawać literaturę, kulturę poszczególnych krajów, Japonii, Skandynawii, żeby młodzież wiedziała, gdzie w ogóle się znajduje dany kraj. Mieliśmy kiedyś spotkanie, na którym na pytanie kto mieszka w Indiach padała odpowiedź Indianie.”

Instruktor ds. Sieci MiPBP w Zawierciu **Małgorzata Głąb** (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Te lekcje biblioterapeutyczne cieszą się bardzo dużą popularnością i nauczyciele są z nich naprawdę zadowoleni, bo uczymy i tolerancji, i akceptacji.”

Instruktor Powiatowy MiPBP w Zawierciu **Izabela Szymczyk** (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Ale wnioski są dramatyczne. Młodzież nasza niestety nie jest tolerancyjna. Ma bardzo mało w sobie empatii i to jest ten przedział 15-20 lat i ponad. Zupełnie inne rzeczy w kręgu ich zainteresowań są niż nasze w ich wieku. Świat się zmienia. Bardzo dużo jest oparte na telefonie. Dalej trwa ta kampania społeczna Mała Książka Wielki Człowiek. To jest dla tych małych maluszków, które dopiero zaczynają raczkować w tym świecie literatury, których właściwie to przeprowadzają rodzice. Ich pierwsza przygoda się zaczyna z książką, z tą pierwszą, którą dostają, zbierają naklejki. Finałem jest dyplom, uroczyste wręczenie. Docieramy do różnych grup, wymieniamy się pomysłami. Problemy niwelujemy, rozmawiamy. Nie ma jakichś takich większych. Ustawa, która weszła o ochronie małoletnich, różne interpretacje tej ustawy troszeczkę utrudniają nam, bo nie do wszystkich szkół możemy wejść bez zaświadczenia. Są szkoły, gdzie rodzice też nie mogą przebywać na terenie szkoły, na wycieczki nie mogą jeździć, jeżeli nie dostarczą zaświadczenia. To jest taka troszeczkę nadinterpretacja pewnej rzeczy. Do nas mogą przyjść, my możemy uczestniczyć, natomiast my udać się z daną lekcją do szkoły nie możemy.”

Instruktor ds. Sieci MiPBP w Zawierciu **Małgorzata Głąb** (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Generalnie wszyscy właśnie mówią o spadku czytelnictwa, jednak od wielu lat województwo śląskie jest w czołówce kraju, mamy cały czas wzrost czytelnictwa i to tak samo odnotowujemy w całym powiecie, więc myślę, że mamy się z czego cieszyć. Bardzo cieszymy się z tego, że jest coraz większa świadomość młodych ludzi, mających dzieci, że faktycznie z tymi 2-3 latkami już przychodzą do biblioteki. Kiedyś były poziomy w fili dziecięcej od poziomu numer 1. W tej chwili już odnotowujemy ten poziom 0, czyli książki już dla rocznych, dwuletnich dzieci. I faktycznie te dzieciaki przychodzą, a jak może faktycznie mają zaszczerpiony to czytanie od najmłodszych, to później z nami już zostają. (Instruktor Powiatowy MiPBP w Zawierciu **Izabela Szymczyk** dodała, że biblioteka oferuje działania, warsztaty bezpłatnie, co jest dużym plusem.) Ludzie borykają się z problemami finansowymi a w bibliotece w czasie ferii, czy wakacji, dziecko na dwugodzinnych warsztatach robi coś z produktów, które wydajemy i zabiera to do domu, to też jest jak najbardziej na plus. My zyskujemy nowego czytelnika i osoba, która jest na zajęciach, też jest zadowolona.”

Instruktor Powiatowy MiPBP w Zawierciu **Izabela Szymczyk** (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Bo nie ukrywamy, że czasami zdarzają się jeszcze tacy oporni czytelnicy, którzy w ogóle w bibliotece nie byli, nie chodzą i pada do nas pytania, ty to sobie możesz poczytać w pracy. Staramy się odejść od takich stereotypów. Teraz bibliotekarz jest wielofunkcyjny. Jest bibliotekarzem, jest psychologiem, terapeutom, animatorem. (**Jerzy Janoska** zapytał na

czym polegają problemy lokalowe.) Na przykład biblioteka w Ogrodzieńcu, Filia w Gieble, tam zostały zmniejszone powierzchnie. Ale dziewczyny dzielnie sobie z tym poradziły. Musiały logistycznie to bardzo dobrze rozplanować.”

Jerzy Janoska zapytał, jak przedstawia się sytuacja lokalowa bibliotek w Zawierciu.

Dyrektorka MiPBP w Zawierciu **Iwona Sikora – Smoleń** (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„W tamtym roku otworzyliśmy filie na ulicy Piłsudskiego, koło Ziarenka na Żabkach. I to był strzał w dziesiątkach, ten lokal nam spadł z nieba, delikatnie mówiąc. W 2023 r. przynieśliśmy oddział dziecięcy z ulicy Marszałkowskiej do Pałacyku, to też było tak jak strzał w dziesiątkę. Jak przychodzili dorośli, no to brakowało, żeby w jednym budynku też była ta filia dla dzieci. Teraz już przychodzi mama z dzieckiem i korzystają z tej oferty. (Instruktor ds. Sieci MiPBP w Zawierciu **Małgorzata Głab** dodała, że oddział dla dzieci był usytuowany na ulicy Marszałkowskiej w kamienicy, gdzie był problem z ogrzewaniem.) Podobny problem był w Filia nr 9, bardziej ekonomiczny.”

Jerzy Janoska (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Książki ubytowane to książki zniszczone, nieaktualne, ale czy na przykład centralnie macie panie jakby takie zalecenia, instrukcje, żeby książki zostały ze względu nazwijmy to, poprawności politycznej, czy jakiejś poprawności obyczajowej, czy czegoś z tego względu odgórnie, żeby je odkładać.”

Instruktor Powiatowy MiPBP w Zawierciu **Izabela Szymczyk** (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Nie. Jest biblioteka w powiecie chyba, właśnie Ogrodzieniec, która przekazała w darze książki z których nie korzysta do zakładu karnego. I my też oddawałyśmy książki, to jest ten dzienny zakład.”

Dyrektorka MiPBP w Zawierciu **Iwona Sikora – Smoleń** (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„My bardziej patrzymy na tę techniczną część. Instytucja kultury jaką jest biblioteka powiedziałałabym, że jest ponadpartyjna.”

Instruktor ds. Sieci MiPBP w Zawierciu **Małgorzata Głab** (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Teraz zmienia się bardzo kanon lektur. Wiadomo, jak kiedyś na przykład „Oto jest Kasia”, było lekturą dla dzieci i mieliśmy 30 egzemplarzy tej samej pozycji, więc jeżeli coś przestaje być lekturą, no to możemy kilka pozycji już takich zniszczonych usunąć. Ale nigdy tych książek, które są dobre nie usuwamy. Mało tego, możemy też według rozporządzenia książki, które przechodzą przez ubytek i które są zdjęte z naszego inwentarza, możemy również sprzedawać na kiermaszach, musimy je specjalnie opieczętować, że są przeznaczone do obrotu handlowego i organizujemy takie kiermasze. Czytelnicy bardzo chętnie przychodzą na nasze kiermasze, mamy książki z darów i w 100 % pieniądze, które zyskamy w taki sposób,

przeznaczamy na zakup nowości. Więc faktycznie wyrzucamy już na makulaturę tylko i wyłącznie te książki, które do niczego się nie nadają.”

Instruktor Powiatowy MiPBP w Zawierciu **Izabela Szymczyk** (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„A nawet te książki, które już są wyrzucane, mają swoje drugie życie. Nasze kreatywne koleżanki, przepiękne dekoracje świąteczne zrobiły z kartek.”

Jerzy Janoska (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Na koniec chciałbym pogratulować tej Izby Pamięci. Miałam okazję widzieć i to jest też, wydaje mi się strzał w dziesiątkę. Czy współpracujecie z Krzyśkiem Pałęgą.”

Dyrektorka MiPBP w Zawierciu **Iwona Sikora – Smoleń** powiedziała, że biblioteka współpracuje z panem Krzysztof Pałęgą. 1 lipca będzie prowadził wykład natomiast Instruktor Powiatowy MiPBP w Zawierciu **Izabela Szymczyk** wspomniała, że w bibliotece odbywają się spotkania autorskie. Aktualnie dostępna jest wystawa prac Pana Michała Olesia dotycząca kobiet. Bardzo piękne ujęcia.

Grzegorz Pilka zapytał, czy biblioteka otrzymuje książki od ludzi jako darowiznę.

Instruktor Powiatowy MiPBP w Zawierciu **Izabela Szymczyk** (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Dużo otrzymujemy. Mamy takich stałych czytelników, którzy kupują nowości, a później je przekazują bezpłatnie. Odnotowujemy to w systemie, bo teraz mamy taką możliwość. System pozwala na szybszą komunikację między filiami. Tam na przykład wskazujemy, że pani dała książki w darze i wtedy zwiększamy limit wypożyczeń książek bibliotecznych.”

Grzegorz Pilka (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„A drugi temat, może taka bardziej forma wniosku, analizując wszystkie kwestie dotyczące bibliotek publicznych na terenie całego powiatu, jak i goszcząc u państwa w bibliotece miejskiej tym samym powiatowej chciałbym zaproponować, żebyśmy może też jako tutaj Komisja Rozwoju i Promocji Powiatu, co roku odwiedzali razem z panią koordynator inną bibliotekę na terenie całego powiatu. Byłoby to takie też, techniczne, merytoryczne, bo tak fajnie jest przedstawiana całość tego naszego działania powiatowego, jednak dużo się skupia tutaj w Zawierciu. Oczywiście zawsze nam miło, bo ja tu mam przyjemność być po raz trzeci czy czwarty. Natomiast moglibyśmy odwiedzić co roku bibliotekę w innej gminie, wystąpić do władz, żeśmy w tej gminie mogli zorganizować taką wyjazdową komisję, oczywiście z panią koordynator i ze sprawozdaniem takim ogólnym merytorycznym. Moglibyśmy mieć taki pogląd, każda biblioteka mogła by przedstawić swoje działaniami. Ja ze swojej strony uważam taki wniosek za słuszny.”

Instruktor Powiatowy MiPBP w Zawierciu **Izabela Szymczyk** stwierdziła, iż według niej to dobry pomysł i uważa, że nie będzie to problemem.

Karol Hadrych (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Chciałbym zabrać głos pod kątem dyrektora biblioteki, nie tylko teraz tutaj członka Rady Powiatu i bardzo serdecznie podziękować, będę wyrazicielem głosu dyrektorów wszystkich naszych miejsko-gminnych bibliotek w powiecie, bo współpraca tutaj na linii naszych bibliotek i z panią koordynator, i z panią dyrektor i z całą załogą jest bardzo dobra. Zawsze możemy liczyć na wsparcie, na radę, na pomoc. Współpracujemy w wielu inicjatywach wspólnie i przede wszystkim nikt nie ma żadnych problemów na linii współpracy pomiędzy bibliotekami. Myślę, że bardzo wartym kontynuowane aspektem są dalsze szkolenia, te, które już były w zeszłym roku, które też wsparliśmy finansowo. I myślę, że warto ten pomysł podtrzymywać, dlatego że przepisowo i merytorycznie te działania bibliotek się zmieniają, dlatego że to nie są tylko miejsca wypożyczania książek, tutaj już panie powiedziały, to też spotkania z mieszkańcami, rozwiązywania ich problemów, sale warsztatowe a często w gminach są takimi jakby małymi instytucjami kultury. Na przykład nawet w mojej filii na Niwkach w Porąbie, to tam na tym powiedzmy bardziej wiejskim obszarze, jest jedynym miejscem takiej animacji, kultury. I to nie tylko jest, że pani bibliotekarka wyjdzie wypożyczy książkę, tylko musi być bardzo często takim animatorem życia kulturalnego. Ta praca bibliotekarza się zmienia. Te wszystkie programy, w których bierzemy udział czy projekty, też jakby rozszerzają nasz wachlarz możliwości, ale też wymagają od nas poświęcenia, bo wszyscy sobie doskonale zdają sprawę, ile czasu zajmuje napisanie wniosku, potem jego koordynacja, rozliczenie, sprawozdanie i tak dalej. Dlatego to jest naprawdę bardzo ciężka praca i bardzo dziękuję w imieniu wszystkich dyrektorów wam za to, że możemy liczyć zawsze na waszą pomoc. (**Marek Pałasz** wspominał o tym o czym było mówione, że między bibliotekami nie ma konkurencji tylko wzajemna pomoc, która powoduje, że jakość danej biblioteki się polepsza.) Zwłaszcza, że mamy te spotkania cykliczne, bo w najbliższy piątek będziemy się widzieli. Wszyscy dyrektorzy spotykają się w Poczekawce. Wtedy jest właśnie czas, żeby sobie właśnie podsumować działania, powymieniać się pomysłami.”

Instruktor Powiatowy MiPBP w Zawierciu **Izabela Szymczyk** podziękowała, za miłe słowa.

Ad.3).

Członkowie Komisji pozytywnie zaopiniowali projekty uchwał z dnia 20 marca 2025 r.:

- **NR XIII/131/25** w sprawie wystąpienia powiatu zawierciańskiego ze stowarzyszenia "Związek Samorządów Polskich" (**przy 4 głosach „za” i 1 głosie „wstrzymującym się”**)
- **Nr XIII/132/25** w sprawie przystąpienia powiatu zawierciańskiego do Związku Powiatów Polskich (**jednogłośnie przy 5 głosach „za”**)

Naczelnik Wydziału Promocji Powiatu i Współpracy z NGO **Iwona Kuźniak** (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Może pierwszy omówię projekt uchwały dotyczący przystąpienia powiatów do Związku Powiatów Polskich. Jak sama nazwa wskazuje, Związek Powiatów Polskich zrzesza powiaty. I myślę, że tutaj przystąpienie do tego Związku Powiatów Polskich dla naszego powiatu byłoby bardzo korzystne, dlatego że im nas więcej tym większa siła, szczególnie jeżeli chodzi o nasz głos w tworzeniu różnego rodzaju ustaw, ogólnie prawa. Na ten moment w Polsce mamy 381 powiatów, a aż 306 należy do tego Związku Powiatów Polski. Oprócz tego, w związku jest Konwent Powiatów Polskich, gdzie starostowie spotykają się, chyba co

kwartał, żeby omówić najbardziej pilne sprawy i problemy z którymi się borykają na co dzień. Ponieważ składka członkowska jest dość wysoka, więc jeżeli komisja i później Rada Powiatu wyrazi zgodę na przystąpienie do Związku Powiatów Polskich, warto by było rozważyć możliwość wystąpienia z innego związku. Należymy do drugiego związku również o charakterze ogólnopolskim, To jest Związek Samorządów Polskich, ale tam należą i gminy, i powiat. Jest to taka troszeczkę mieszanka. Tu byłoby nam, wydaje mi się, łatwiej zaistnieć, mieć lepsze wsparcie w naszych działaniach, należąc właśnie do tego stowarzyszenia. Przy czym, tak jak mówię, przynależąc do dwóch stowarzyszeń ogólnopolskich jest to dla powiatu dość kosztowne. Więc jeżeli by Rada Powiatu zdecydowała o przystąpieniu do Związku Powiatów Polskich, to proponowałibyśmy jako wydział, żeby wystąpić z Związku Samorządów Polskich i tą składkę przewidzianą na Związek Samorządów Polskich dołączyć do składki Związku Powiatów Polskich. Kiedyś należeliśmy do Związku Powiatów Polskich. W tamtej kadencji wystąpiliśmy z tego związku.”

Jerzy Janoska zapytał jaki był powód wystąpienia ze Związku Powiatów Polskich.

Naczelnik Wydziału Promocji Powiatu i Współpracy z NGO **Iwona Kuźniak** (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Ja myślę, że po prostu były bardzo duże nadzieje, że pomoże lepiej się przebić, że tam po prostu będziemy bardziej aktywnie działać. Były też sygnały, że powiat będzie mógł się lepiej realizować. Obecny Zarząd Powiatu przez rok funkcjonowania miał okazję zapoznać się z funkcjonowaniem jednej i drugiej organizacji. Na przykład, żeby jeździć na Konwent Starostów nie trzeba być członkiem Związku Powiatów Polskich. I panie starosty były obie na konwencie i też są takie wnioski, że po prostu bardziej korzystne dla powiatów będzie jednak powrót do Związku Powiatów Polskich, bo te nadzieje pokładane w Związku Samorządów Polskich po prostu nie sprawdzają się. W Związku Samorządów Polskich jest tylko 24 powiatów. Takie bardzo ogólne jest to stowarzyszenie. (**Tadeusz Czop** zapytał jaka jest struktura związków. Ile powiatów, ile gmin czy samorządów wojewódzkich należy do poszczególnych związków.) Do wojewódzkich należymy i tutaj jakby tego tematu nie ruszamy. To mówimy na ten moment o stowarzyszeniach ogólnopolskich, bo zarówno Związek Powiatów Polskich, jak i Związek Samorządów Polskich są organizacjami ogólnopolskimi. Do Związku Powiatów Polskich należy na ten moment 306 samorządów powiatowych, na 380 w ogóle jednostek powiatowych na terenie naszego kraju. Z kolei do Związków Samorządów Polskich należą zaledwie 24 powiaty, a należą tam też gminy, po prostu inne samorządy innego szczebla. (**Grzegorz Pilka** stwierdził, iż Związek Powiatów Polskich jest jednym z najstarszych stowarzyszeń.) Właściwie jak powstały powiaty w 1998 w związek z ustawą ustrojową, to ten związek zawiązał się już rok później. Właściwie, odkąd tylko ta ustawa weszła w życie, już pojawiły się głosy, że samorządy powiatowe chcą mieć takie stowarzyszenie, które pozwoli im mówić i móc współpracować.”

Jerzy Janoska (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Czy to jest tak trochę politycznie, że tak powiem, bo dzisiaj jest taka władza, czy taka, tak to bym nazwał delikatnie, powiem szczerze.”

Karol Hadrych stwierdził, iż jego zdaniem decyzje dotyczące przynależności do związków nie mają podłoża politycznego natomiast Naczelnik Wydziału Promocji Powiatu i Współpracy z NGO **Iwona Kuźniak** dodała, iż Związek Powiatów Polskich jest związkiem dedykowanym typowo do powiatu.

Jerzy Janoska stwierdził, iż jeżeli powiat ma możliwość uzyskać korzyści to nie należy patrzeć na partie polityczne. Zapytał jakie są składki członkowskie.

Naczelnik Wydziału Promocji Powiatu i Współpracy z NGO **Iwona Kuźniak** wyjaśniła, iż składka członkowska do Związku Samorządów Polski wynosi 15 groszy od mieszkańca, czyli rocznie to kwota 16 657 zł, a do Związek Powiatów Polskich 29 989 zł.

Jerzy Janoska dopytał, czy z propozycją wystąpił Zarząd Powiatu.

Naczelnik Wydziału Promocji Powiatu i Współpracy z NGO **Iwona Kuźniak** (treść wystąpienia w formie stenogramu):

„Tak, dlatego że tak naprawdę Zarząd współpracuje z tymi stowarzyszeniami. Zarząd jest w stanie sprawdzić to fizycznie, uczestnicząc w walnych posiedzeniach, na ile te działania są po prostu skuteczne. Tak naprawdę po ostatnim spotkaniu właśnie to była propozycja Zarządu.”

Grzegorz Pilka dodał, że przede wszystkim Związek Powiatów Polskich ma mocny samorządowy głos powiatów w kwestiach ogólnopolskich, krajowych.

Ad.4).

Naczelnik Wydziału Promocji Powiatu i Współpracy z NGO **Iwona Kuźniak** przypomniała, iż do 31 marca można składać wnioski do konkursu „Aktywni w działaniu”. Druki wniosków są dostępne na stronie internetowej.

Na tym Przewodniczący Komisji zamknął posiedzenie.

Protokół sporządziła:

Agnieszka Szlachta

**Przewodniczący Komisji
Rozwoju i Promocji Powiatu**

Marek Palasz